

Obsah

1.	Úvod	11
2.	Stručný pohled do minulosti	13
2.1.	Evropa	13
2.2.	Postsovětský region	17
2.3.	Východní, jihovýchodní a jižní Asie	18
2.4.	Arabský region	19
2.5.	Subsaharská Afrika	19
2.6.	Amerika a Oceánie	20
3.	... a vize budoucnosti	21
3.1.	Polární vidění světa	21
3.2.	Neorealistické vidění světa	22
3.3.	Konfrontační vidění světa	23
4.	Civilizace a státy	24
4.1.	Pankřesťanská geokulturní civilizační sféra	26
4.1.1.	Západokřesťanská (katolicko-protestantská) euroamerická civilizace	28
4.1.2.	Východokřesťanská (pravoslavná, resp. ortodoxní) euroasijská civilizace	29

4.1.3.	Latinskoamerická (katolická) křesťanská civilizace	30
4.1.4.	Oceánická (protestantsko-katolická) křesťanská civilizace	31
4.1.5.	Subsaharská animisticko-křesťanská civilizace	31
4.2.	Panislámská geokulturní civilizační sféra	32
4.2.1.	Arabská sunnitská islámská civilizace	33
4.2.2.	Turckická sunnitská islámská civilizace	35
4.2.3.	Perská šiitská islámská civilizace	36
4.2.4.	Indoárijská sunnitská islámská civilizace	36
4.2.5.	Indomalajská sunnitská civilizace	37
4.3.	Panbuddhistická civilizační sféra	37
4.3.1.	Zadoindická hínajánová buddhistická civilizace	38
4.3.2.	Čínská taoisticko-konfuciánsko-mahájánová buddhistická civilizace	38
4.3.3.	Tibetsko-mongolská lamaistická buddhistická civilizace	39
4.3.4.	Japonská šintoisticko-mahájánová buddhistická civilizace	39
4.4.	Panhinduistická geokulturní civilizační sféra	39
5.	Národy a státy	41
5.1.	Vznik a zánik národů	41
5.1.1.	Jazykové faktory	42
5.1.2.	Územní faktory	42
5.1.3.	Náboženské faktory	51
5.2.	Etnická struktura států	51
5.3.	Modelové vztahy mezi národem a státem	55
5.3.1.	Evropský model	58
5.3.2.	Americký model	62
5.3.3.	Asijský model	65
5.3.4.	Africký model	66
5.3.5.	Varianty vývojových tendencí	68
5.4.	Velikost národů	71
5.5.	Regionalismus ve vývoji států	75
6.	Separatismus	84
6.1.	Nástin vývoje moderního separatismu	84
6.2.	Separatismus – jev pozitivní či negativní?	90

6.3.	Devadesátá léta – nový přístup k separatismu?	94
6.4.	Rozporuplná tvář separatismu	96
6.5.	Syndrom chybějícího času	97
7.	Velké multietnické státy	104
7.1.	Kanada – federalismus a multikulturalismus	105
7.1.1.	Quebek – demokratická cesta k nezávislosti	110
7.2.	Rusko-sovětský autonomismus v rodící se demokracii	112
7.2.1.	Tatarstán – odbojní potomci Zlaté hordy	117
7.2.2.	Tuva – nezávislost je příliš drahá	120
7.2.3.	Čečensko – nekončící boj za svobodu	128
7.2.4.	Dagestán – křehký konglomerát národů	133
7.2.5.	Krym – tatarský, ruský nebo ukrajinský poloostrov?	146
7.3.	Čína – autonomismus komunistické autokracie	148
7.3.1.	Vnitřní Mongolsko – Vnitřní nebo Jižní Mongolsko?	156
7.3.2.	Sin-ťiang – Nové území nebo Východní Turkeistán?	159
7.3.3.	Tibet – znásilněná nezávislost	162
7.3.4.	Jihozápadní a jižní Čína – zatím klid	168
7.4.	Indie – konglomerát rovnoprávných národů	172
7.4.1.	Džammú a Kašmír – osudové rozhodnutí maharádži	177
7.4.2.	Paňdžáb – úspěšní sikhové	180
7.4.3.	Severovýchodní Indie – sedm sester	185
7.4.4.	Šrí Lanka – tygři proti lvům	188
7.5.	Indonésie – pokus o unifikaci	191
7.5.1.	Ačeh – věční rebelové	194
7.5.2.	Irian – západní nebo vítězný, papuánský nebo indonéský?	196
8.	Transregionální zóny potenciální nestability	201
8.1.	Balkánský transregion – sud střelného prachu mezi Jadranem a Černomořím	201
8.1.1.	Bosna a Hercegovina – neuralgický bod tří národů	207
8.1.2.	Kosovo – trnitá cesta k nejasné budoucnosti	218
8.1.3.	Makedonie – nezávislost s problémy	224
8.1.4.	Moldavsko – odbojní Rusové v Podněstří	228
8.1.5.	Kypr – rozdělený ostrov	233

8.2. Kavkazsko-kurdistánský transregion – mnoho nespokojených	237
8.2.1. Abcházie – příliš malí na nezávislost	240
8.2.2. Jižní Osetie – raději s Ruskem než s Gruzii	245
8.2.3. Náhorní Karabach – sjednocení Arménů	247
8.2.4. Kurdistán – nenaplněný sen státnosti	251
8.2.5. Asýrie – zapomenutí křesťané	257
8.2.6. Izrael a Palestina – půl století nenávisť	260
8.3. Středoasijský transregion – křížící se zájmy mnoha sousedů	262
8.3.1. Afghánistán – nejasná budoucnost	269
8.4. Indo-čínsko-myanmarský transregion – malí proti velkým	274
8.4.1. Myanmar – země plná rebelů	276
8.5. Africký transregion – přežijí koloniální hranice?	286
8.5.1. Nigérie – nejstarší africká federace	300
8.5.2. Rwanda a Burundi – Tutsi versus Hutu	307
8.5.3. Súdán – jih proti severu	308
8.5.4. Etiopie a Eritrea – rozchod po boji	313
8.5.5. Somálsko – klany nad národ	315
9. Závěr	320
Poznámky	339
Použitá literatura	348
Seznam tabulkových a mapových příloh	371
O autorovi	374
Nations at the Beginning of the 21st Century – Emancipation or Nationalism?	
Abstract	375
Rejstřík států a regionů	379
Rejstřík etnik a národů	400
Rejstřík osobností a rodů	409
Rejstřík organizací a institucí	413